

Розділ II. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

УДК 657.471

Герасимович Інна Анатоліївна,
канд.екон.наук, доц., доцент кафедри бухгалтерського обліку
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
(03680, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)
Email: afconsul.ua@gmail.com

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ І РЕЗЕРВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація.

Метою дослідження є обґрунтування методики обліково-аналітичного забезпечення управління сучасним підприємством, механізмами й інструментами бухгалтерського інжинірингу, як об'єктивної необхідності в умовах конкретного ринкового середовища.

Методологія. Для досягнення вказаної мети запропоновано такі нові для наших підприємств механізми і інструменти, як укрупнені агрегати мега-рахунків, системи специфічних бухгалтерських проводок, похідні (трансформовані) балансові звіти, системи оцінок за ринковою (справедливою) вартістю.

Отримані результати виражаються в можливості оперативного одержання інформації про фінансовий стан сучасного підприємства не тільки поточний, але й стратегічний і гіпотетичний з врахуванням ризиків, резервів платоспроможності.

Цінність дослідження полягає в обґрунтуванні для українських підприємств, з врахуванням рівня нинішнього розвитку ринкових відносин в Україні, на підставі узагальнення зарубіжного досвіду, нової методики моніторингу фінансового сучасного стану підприємства, що веде свою діяльність в умовах глобалізованої конкурентної світової економіки з метою не тільки вижити, але й розвиватись.

Ключові слова: фінансова діяльність; бізнес-процеси; економічні ситуації; бухгалтерський інжиніринг; механізми і інструменти бухгалтерського інжинірингу; моніторингові похідні (трансформовані) балансові звіти; ринкова; чисті активи; чисті пасиви; зони фінансового стану.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними проблемами. В умовах сьогоденного невизначеного ринкового середовища, з метою запобігання і зниження дії притаманних ринку кризових явищ, виникла необхідність у створенні нових економічних механізмів і інструментів діагностики в системі управління фінансовою діяльністю підприємства. Світова економічна наука і практика запропонували для цього нові механізми і інструменти з бухгалтерського інжинірингу, для діагностики як поточного, так і прогнозного – стратегіч-

ного та гіпотетичного фінансового стану підприємства. Це і стало актуальною проблемою для висвітлення в даній статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науково-теоретичні методичні засади фінансового і бухгалтерського інжинірингу висвітлено у працях таких зарубіжних вчених, як: Друрі К. [4]; Харрінгтона Д. [9]; Хаммера М. [8]; Джона Ф. Маршала, Випула К. Бансала [3]; Ткача В.М., Шумейко М.В. [7] і вітчизняних: Бланка І.А. [1]; Криштопи І.І. [5], але на загальних теоретичних і методичних підходах.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Сьогодні в Україні відсутня методика обліково-аналітичного забезпечення одного з найновіших у системі управління підприємством – механізму фінансового інжинірингу. Окремі методичні засади до розв'язання цієї проблеми розкрито в працях таких українських науковців, як: Голов С.Ф. і Ефіменко В.І. [2]; Пушкар М.С. [6]; Криштопа І.І. [5]. Але практичний аспект цієї проблеми достатньо не розв'язано.

Формулювання мети і завдання дослідження полягає у формуванні в системі управлінського обліку методичних механізмів і інструментів бухгалтерського інжинірингу для оцінки і регулювання фінансового стану підприємств, що постійно змінюється під дією ринкових економічних процесів, з метою збереження і розвитку ними свого бізнесу.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Виникнення транснаціональних корпорацій, викликане глобалізацією економіки, зростання конкуренції як на зовнішніх, так і внутрішніх ринках, змістили увагу підприємств з управління собівартістю на управління активами і пасивами, ризиками, резервами, платоспроможністю та регулювання фінансового стану. З метою інформаційного забезпечення вказаного, світова наука і практика запропонували використовувати принципово нові механізми і інструменти з бухгалтерського і фінансового інжинірингу, де визначальним показником є вартість підприємства (фірми, об'єднання, холдингу, корпорації, асоціації тощо).

Застосування цих механізмів викликано необхідністю, в умовах невизначеності ризиків сьогоdnішніх ринків, постійно контролювати економічні процеси, грошові, фінансові і матеріальні потоки.

Зовнішнє середовище постійно змінюється і породжує ризики, що викликає необхідність у їх уникненні, мінімізації чи оптиміза-

ції, шляхом регулювання, в першу чергу, фінансовими механізмами, на підставі інформації, яку повинен забезпечити управлінський облік інструментами і механізмами бухгалтерського і фінансового інжинірингу.

Враховуючи методичні рекомендації зарубіжних та окремих українських учених, застосування механізмів і інструментів бухгалтерського інжинірингу повинно базуватися на відповідних методичних засадах, які поділяють на два етапи:

- ідентифікація об'єктів управління бухгалтерського інжинірингу;

- формулювання моделі бухгалтерського інжинірингу.

Представниками світової наукової школи з управління, зокрема Маршалом ДЖ. Ф. і Бенсалом В.К. [3], концепція бухгалтерського інжинірингу представлена такими шістьма процедурами, які прийнято називати паттернами, таяких дотримуються також і російські дослідники Ткач В.І. і Шумейко М.В. [7]:

- 1) об'єкти і процеси управління;
- 2) теоретичні і методичні основи інжинірингу;
- 3) інжинірингові механізми і інструменти;
- 4) технологія обліку;

5) обліково-аналітичне забезпечення: агреговані мега-рахунки, агреговані бухгалтерські проводки, моніторингові похідні балансові звіти;

б) результати використання.

Відповідно з цим формується система обліково-аналітичного забезпечення, складовими елементами якої є:

- 1) окремий робочий план рахунків;
- 2) обліково-контрольні точки – економічні ситуації;
- 3) реєстр фінансово-господарських операцій;
- 4) системи оцінок;
- 5) облікові агрегати і мега-рахунки;
- 6) агреговані проводки за мега-рахунками;
- 7) похідні (трансформовані) балансові звіти.

8) алгоритм (технологія) відображення в похідних балансових звітах.

Підсумковим обліково-аналітичним механізмом, також в управлінському обліку, виступає система похідних балансових звітів. Тобто обліково-аналітичне забезпечення – це сукупність нових положень управлінського обліку, на основі механізмів і інструментів бухгалтерського інжинірингу та моніторингу фактич-

них, стратегічних і гіпотетичних ризиків, резервів, платоспроможності. Модель концепцій механізмів і інструментів бухгалтерського інжинірингу, в системі обліково-аналітичного забезпечення управління фінансами сучасного підприємства наведена на рис. 1.

Основою обліково-аналітичного забезпечення виступають агреговані бухгалтерські проводки за подвійним записом. Їх, як прийнято в міжнародній практиці, об'єднують у сім груп і називають ітераціями:

1-ша ітерація: складаються коригувальні записи по відображенню в обліку недоліків, що встановлені під час здійснення перевірок внутрішнім і зовнішнім аудитом;

2-га ітерація: відображаються коригування у фінансовому обліку і складання скоригованого бухгалтерського балансу;

3-я ітерація: оцінка, шляхом моніторингу, очікуваного впливу факторів на зміну власності підприємства і взяття їх на облік в окремій відомості моніторингових записів, що відкривається в управлінському обліку;

4-а ітерація: складання моніторингового балансового звіту (ризикового, заставного, тендерного, ліквідаційного, стратегічного тощо).

5-а ітерація: здійснюється гіпотетична (умовна) реалізація активів і умовне погашення зобов'язань, за необхідною (справедливою) оцінкою з відображенням в окремій відомості гіпотетичних записів в управлінському обліку.

6-а ітерація: складається гіпотетичний похідний балансовий звіт.

7-а ітерація: визначаються зони фінансового стану: активна, пасивна, нейтральна (нульова).

Базуючись на розкритих вище методичних засадах моніторингу фінансового стану сучасного підприємства, на підставі використання інструментів і механізмів бухгалтерського інжинірингу, для одержання необхідної інформації в похідному балансовому звіті, пропонується система бухгалтерських проводок з моніторингу не тільки фактичного фінансового стану, а також окремо для оцінки ризиків і гіпотетичного майнового стану. Вона включає методику трьох найважливіших моніторингових проводок (при необхідності їх можна деталізувати, виходячи із економічних ситуацій, що виникають (наприклад, застава майна, ліквідація тощо) До неї входять:

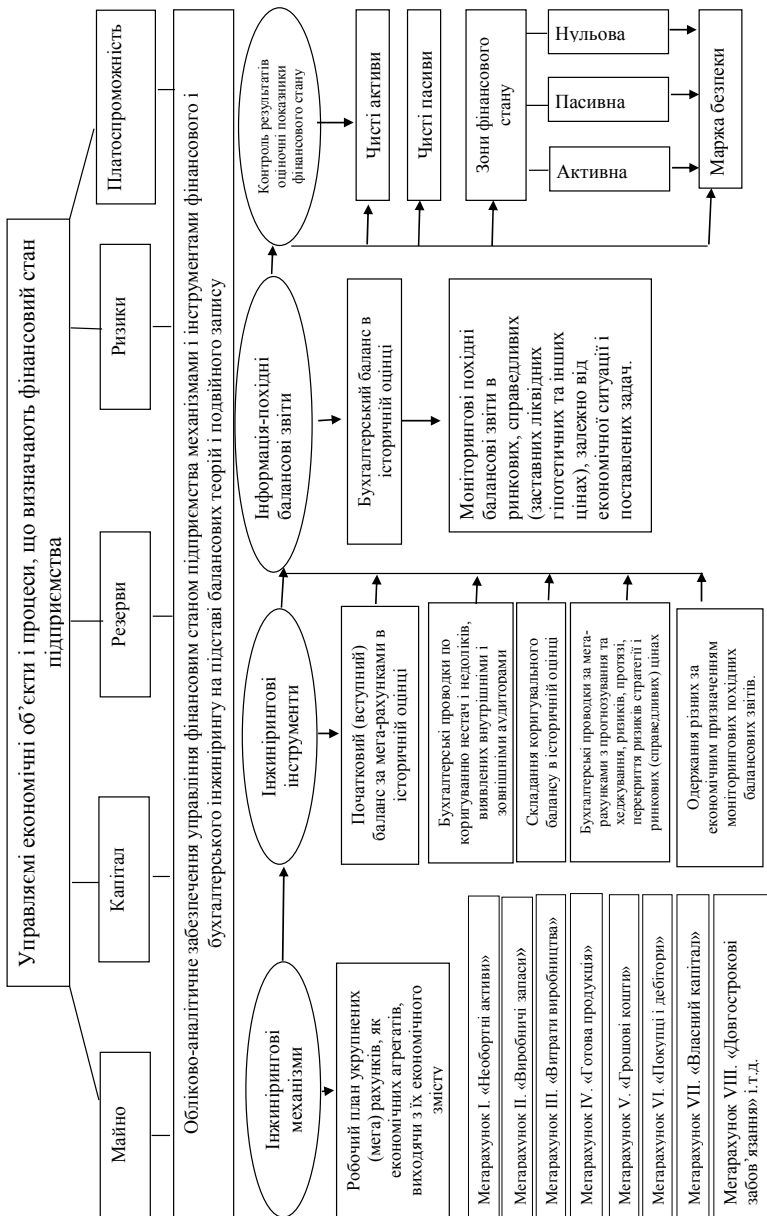


Рис. 1 Модель концепції механізмів і інструментів бухгалтерського інжинірингу в управлінні фінансовим станом - тактикою і стратегією підприємства

- 1) коригувальні операції до балансу в історичній оцінці за результатами зовнішнього і внутрішнього аудиту;
- 2) моніторингові операції з ризиками і резервами;
- 3) моніторингові гіпотетичні та стратегічні операції.

За результатами бухгалтерських проводок за подвійним записом, в управлінському обліку, складено моніторингові «Похідні (трансформовані) балансові звіти»: коригувальний, ризикового стану; гіпотетичний – з реалізації майна та погашення зобов'язань (у даному випадку вони об'єднані в одному регістрі).

Отже, інформація, одержана на підставі використання механізмів і інструментів бухгалтерського інжинірингу, дає відповідь підприємству про його реальний фінансовий стан, чого не може дати фінансова звітність в історичній оцінці, тому що вона не враховує змінюваність ринкових умов.

Діюче в Україні обліково-аналітична забезпечення управління ризиками і резервами тільки формально фіксує факт здійснення певних операцій і не дає інформації про прогноз тактичних, стратегічних і гіпотетичних можливостей або негативу про систему управління. У той же час, з 50-х років ХХ століття, світова облікова наука в особі таких її видних представників, як: Друрі К. [5] запропонувала для управління ряд нових механізмів і інструментів у якості бухгалтерського інжинірингу, результатом яких є моніторинговий похідний балансовий звіт. Він дає інформацію про те, як захищено підприємство резервами від зовнішніх ризиків і що головними чинниками резервної системи є чисті активи і чисті пасиви, на підставі яких визначається рівень зони фінансового стану підприємства: активна, пасивна, нульова (нейтральна), а, отже, і можливостей певної зони для захисту від наявних та очікуваних ризиків.

Отже, головним механізмом, що захищає підприємство від впливу зовнішніх ризиків, є його резервна система, показниками якої є: 1) чисті активи; 2) чисті пасиви; 3) цінова складова; 4) зони фінансового стану: активна, пасивна, нульова (нейтральна).

Що стосується перших двох, основних, показників, то під ними розуміється необхідність визначення саме агрегованих (комплексного) показників власності у вигляді чистих активів і чистих пасивів. Чистою вартістю майна (чистими активами) підприємства можуть бути балансова, нульова, ринкова, справедлива, стратегічна та гіпотетична вартість, яка і буде витратити рівень фінансового стану підприємств.

Методичні засади використання механізмів і інструментів бухгалтерського інжинірингу будуть найдієвішими і найповнішими, якщо їх доповнити механізмами і інструментами.

Виходячи із методичних засад загальної концептуальної моделі механізмів і інструментів бухгалтерського інжинірингу (рис. 1) для обліково-аналітичного забезпечення управління станом підприємства ризиками і резервами пропонується наступна модель:

Модель включає п'ять основних етапів моніторингу:

Етап 1. Оцінка (визначення) фактичного стану резервної системи, виходячи із балансової вартості чистих активів в історичній оцінці.

Етап 2. Визначення і оцінка резервної системи, по вартості чистих активів, на підставі хеджування активів у ринковій (справедливій) оцінці та моніторингового похідного балансового звіту, складеного з використанням агрегованих проводок, за мега-рахунками, з коригування балансових активів в історичній оцінці.

Етап 3. Визначення і оцінка хеджованих (скоригованих) на другому етапі балансових чистих активів, за даними інтегрованого похідного балансового звіту, із врахуванням очікуваних ризикових операцій, на підставі агрегованих проводок по коригуванню хеджованого похідного балансового звіту.

Етап 5. Виходячи із порівняння обсягів чистих активів, визначених за історичною вартістю, за хеджуванням з врахуванням ризиків і резервів, одержаних при гіпотетичній реалізації активів і погашенні зобов'язань, визначається маржа безпеки, яка має особливе значення в умовах сьогоденішнього невизначеного ринкового середовища.

На підставі вказаного, пропонується наступна модель побудови управління резервною системою і ризиками підприємства, на підставі механізмів і інструментів бухгалтерського і фінансового інжинірингу (рис. 2).

Базуючись на розкритих методичних засадах моніторингу фінансового стану підприємства, на підставі механізмів і інструментів фінансового і бухгалтерського інжинірингу, пропонується система бухгалтерських проводок з моніторингу резервної системи. Вона включає три групи моніторингових проводок за подвійним записом з використанням мега-рахунків відображених у «Похідному (трансформованому) балансовому звіту»: 1) хеджовані; 2) ризикові; 3) гіпотетичні.

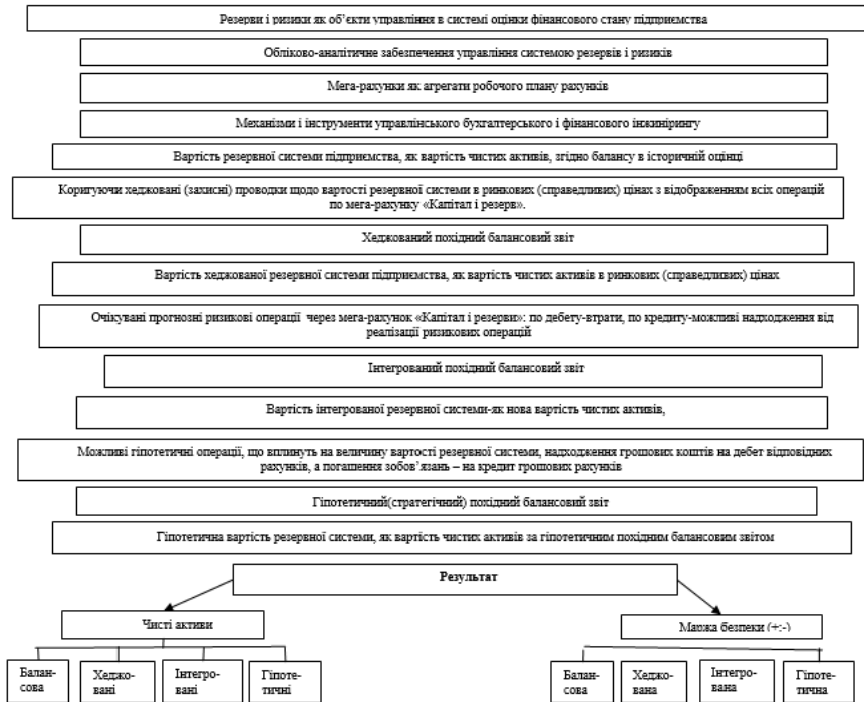


Рис 2. Модель побудови управління резервами і ризиками підприємства механізмами і інструментами бухгалтерського і фінансового інжинірингу.

Таким чином, обґрунтована автором, у системі управлінського обліку, методика моніторингу ризиків і резервів, дає можливість прогнозувати їх стан для різних економічних ситуацій, що виникають у сучасних конкурентних і невизначених ринкових умовах на українських підприємствах.

Під фінансовим станом підприємства розуміється стан його активів, капіталу, зобов'язань, капіталу, доходів, витрат і фінансових результатів. Його рівень – добрий, задовільний чи незадовільний, збалансований, або активний, пасивний чи нейтральний, визначається через визначення рівня платоспроможності, виходячи із наявних ризиків і можливостей нейтралізувати їх резервами. Головним резервом підприємства є, звичайно, достатність його капіталу.

В сучасних умовах невизначеності ринкового середовища під фінансовим станом підприємства розуміється, у першу чергу, рівень його платоспроможності, ризиків і резервів необхідних для їх упередження, оптимізації та мінізації, що в підсумку характеризує його фінансову стійкість, а, отже, і його фінансовий стан.

Вказаний моніторинг здійснюється тільки в масштабах підприємства. У той же час функціонуючі сьогодні різні форми суб'єктів господарювання (концерни, холдинги, асоціації тощо) також вимагають це здійснювати на територіальному або навіть галузевому рівні.

Зазначене викликало необхідність розробки нової методики моніторингу платоспроможності підприємства, яка базується на чистих активах, чистих пасивах, які визначають на підставі моніторингового похідного балансового звіту – головного інструмента управлінського бухгалтерського інжинірингу.

Звідси витікає, що моніторинг платоспроможності повинен відповідати трьом вимогам:

- фінансовий – упередженню фінансової кризи;
- управлінський – упередженню тактичної кризи;
- управлінський стратегічний – упередженню стратегічної кризи.

Платоспроможність, у даний час, на українських підприємствах прийнято визначати, виходячи із фінансової звітності на певну дату:

1) за системою коефіцієнтів, яких вже створено до 100, з них найважливіші – з ліквідності: миттєвої (абсолютної), поточної та проміжної;

2) за якісними показниками швидкість обороту запасів і дебіторської і кредиторської заборгованості – за тривалістю, кількістю оборотів, обсягів вивільнення коштів з обороту або додаткового їх залучення та рівні ризиків.

Головний недолік обох систем у тому, що вони, прив'язані до оцінки активів і пасивів в історичній вартості, на звітну дату, в той час, як у сьогоднішніх умовах, вартість їх постійно змінюється. Це викликає необхідність у застосуванні на українських підприємствах методів бухгалтерського і фінансового інжинірингу, що набули широкого застосування з 50-х років ХХ століття у країнах з розвинутою ринковою економікою, та які своїми механізмами і інструментами практично на будь-яку дату, дають можливість

враховувати змінюваність оцінки активів і пасивів. Складені, в результаті їх застосування, моніторингові «Похідні (трансформовані) балансові звіти» (коригувальні, хеджовані, гіпотетичні, стратегічні та інші), на підставі оцінки активів і пасивів у ринкових (справедливих, прогнозних, заставних, тендерних, ліквідацийних, відновлюваних та інших) цінах, дають можливість одержати необхідну інформацію, для певної економічної ситуації.

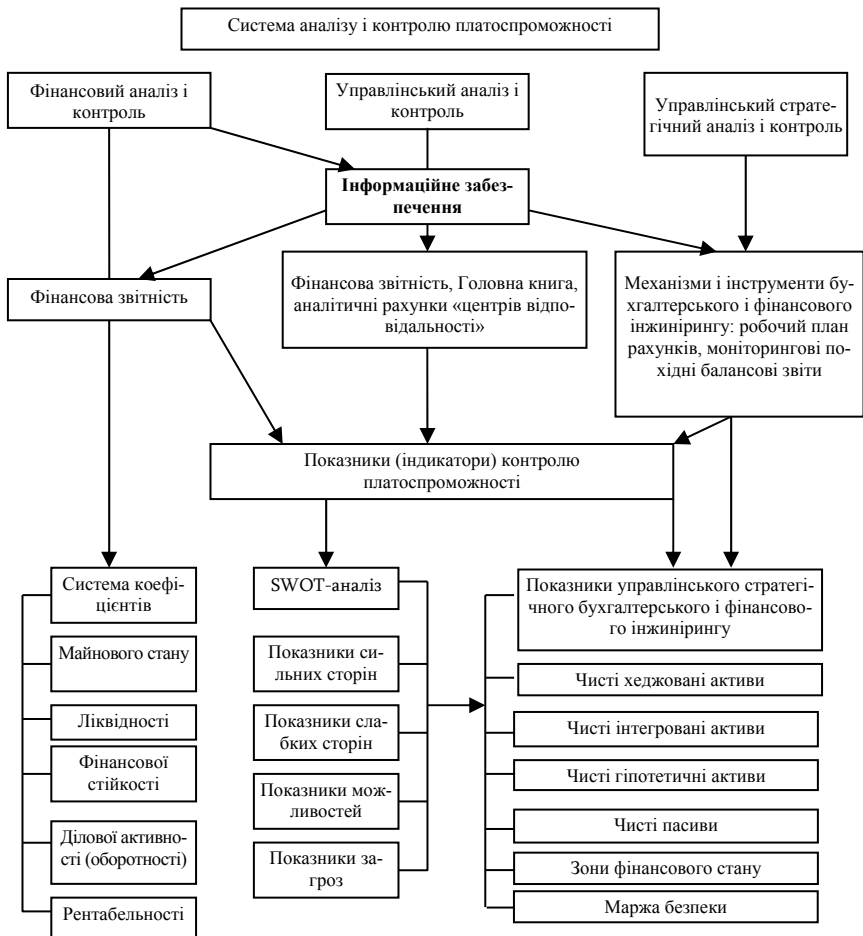


Рис. 3. Модель облікового забезпечення аналізу і контролю платоспроможності

Виходячи із вказаних вимог, пропонується, на відміну від застосовуваної сьогодні, вдосконалена модель облікового забезпечення аналізу і контролю платоспроможності, що розширює рамки традиційних показників новими показниками, завдяки саме застосуванню механізмів і інструментів фінансового і бухгалтерського інжинірингу, та які дають оцінку, на відміну від існуючих методів, не усередненим показникам, а економічним ситуаціям, пов'язаним з впровадженням науково-дослідних робіт, нових технологій, нових форм і методів організації і оплати праці, оптимізації оподаткування тощо (рис. 3).

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Ринок і конкуренція – це основа сучасних світових економічних відносин. Виживає, розвивається тільки той підприємець чи підприємство, яке володіє інформацією не тільки про наявні ризики і резерви, але й може прогнозувати його максимально, враховуючи вплив різних внутрішніх і зовнішніх факторів. Прийнята і діюча сьогодні на українських підприємствах методика оцінки фінансового стану, яка базується на коефіцієнтних методах, не може забезпечити такою інформацією, у силу того, що вказані методи не враховують прогнозування ризиків, резервів, ціновий вплив на наявне майно, тобто не дають інформацію про реальну платоспроможність на необхідну дату для прийняття власниками (менеджерами) регулюючих рішень для ведення бізнесу. Вчені і практика країн з розвинутою ринковою економікою запропонували з середини ХХ сторіччя, нову методику визначення поточної і прогнозованої платоспроможності – на підставі механізмів і інструментів «бухгалтерського та фінансового інжинірингу». Вона є складовою системи управлінського обліку та включає: спеціальний робочий план мега-рахунків, виходячи з їх економічного змісту; оцінки здійснюваних господарсько-фінансових операцій у ринкових (справедливих) цінах; складання моніторингових похідних (трансформованих) балансових звітів спеціального призначення, які розкривають платоспроможність з точки зору діючих і очікуваних ризиків і резервів за окремими економічними ситуаціями. Саме методичні засади цих нових бухгалтерських інжинірингових інструментів і механізмів, стосовно оцінки фактичного, тактичного і прогнозного стану ризиків і резервів і розкриті в даній статті. Звичайно, постійний розвиток і вдосконалення ринкових відносин на підприємствах України вимагає у перспективі подальших досліджень у цьому напрямі.

Бібліографічний список

1. *Бланк И.А.* Словарь-справочник финансового менеджера / Бланк И.А. – К.: Ника-Центр; Эльга, 1998. –С. 35.
2. *Голов С.Ф., Ефименко В.И.* Учёт и контроль затрат: пути развития// Бухгалтерский учт. – 1991. –№ 11. –С. 5–11.
3. *Джон Ф. Маршал, Випул К. Бансал.* Финансовая инженерия. Полное руководство по финансовым нововведениям. Перевод с англ. –М.: Инфра. М., 1998. – 784 с.
4. *Друри К.* Введение в управленческий и производственный учет. – М.: «Аудит», ИО «ЮНИТИ», 1998. – 774 с.
5. *Криштопа І.І.* Стратегічний облік об'єктного бізнесу: Методологія, моделювання, організація: Монографія. –Кривий Ріг, 2016. – 464 с.
6. *Пушкар М.С.* Контролінг – інформаційна підсистема стратегічного менеджменту: Монографія. –Тернопіль: Карт-бланш, 2004.– 230 с.
7. *Ткач В.И., Шумейко М.В.* Инжиниринговый бухгалтерский учёт: становление и развитие теории// Международный бухгалтерский учёт. –№ 46(292). – 2013.
8. *Хаммер М.* Реинжиниринг корпорации: манифест революции в бизнесе/ М. Хаммер, Д. Чампи; пер. с англ. – М. : Изд-во Манн, Иванов и Фебер, 2005.–118 с.
- 9) *Харрингтон Д., Эсселинг К.С., Харм Ван Нимвеген.* Оптимизация бизнес-процессов: документирование, анализ, управление, оптимизация. –СПб.: АЗБУКА БМикро, 2002. – 314 с.
- 10) *Чумаченко М.* Управлінський облік в Україні // Бухгалтерський облік і аудит. – 2001. – № 6. – С. 43–47.
- 11) *Бутинець Ф. Ф.* Бухгалтерський управлінський облік [Текст] : навч. посібник / Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Чижевська, Н.В. Герасимчук. – Житомир : ПП Рута, 2000. – 448 с.

References

- 1) Blank I.A. (1998). Slovar-spravochnik finansovogo menedzhera (Blank I.A.) [Dictionary of financial manager], Kyev, «Nika-Centr», Ehlga, S. 35. [In Russian]
- 2) Golov S.F., Efimenko V.I. (1991). Uchjot i kontrol zatrat: puti razvitiya [Accounting and control of costs: the directions of development]Zh. Bukhgalterskij uchjot, № 11, S. 5–11 [In Russian]
- 3) Dzhon F. Marshal, Vipul K. Bansal. Finansovaya inzheniriya [Financial engineering]. Pervod s angl. «M., Infra. M.,- 1998. – 784 s. [In Russian]
- 4) Druri K. (1998). Vvedenie v upravlencheskij i proizvodstvennyj uchjot. [Introduction to the management and production accounting] M. «Audit», IO «UNITI», S. 774. [In Russian]

5) Krishtopa I. Strategic accounting Association United business: Methodology, modeling, organization. Monograph. Krivoy Rog. 2016. – 464 p. [In Russian]

6) Pushkar M.S. Kontrolinh – informatsiyna pidsistema stratehichnoho menedzhmentu. [Controlling – information subsystem of strategic management] Monohrafiya. Ternopil', Kart-blansh. 2004, 230 s. [In Russian]

7) Tkach V.I., Shumeyko M.V. Inzhiniringovyyi buhgalterskiy uchYot: stanovlenie i razvitie teorii [Engineering accounting: genesis and development of theory] // M.Zh. Mezhdunarodnyiy buhgalterskiy uchYot. № 46(292), 2013 [In Russian]

8) Khammer M.(2005). Reinzhiniring korporacii: manifest revolyucii v biznese [Corporate reengineering: revolution manifest in business] / M. Khammer, D. Champi, perevod s angl. – Izd-vo Mann, Ivanov i Ferber, S. 118. [In Russian]

9) Kharryngton D. (2002). Optimizaciya biznes-processov: dokumentirovanie, analiz, upravlenie, optimizaciya [Optimization of business processes: documentation, analysis, management and optimization] / D. Kharrynhton./ – SPb. AZBUKA BMikro. S. 314. [In Russian]

10) Chumachenko M. UpravlInskiy oblIk v UkraYinI [Management Accounting in Ukraine] // Buhgaltrskiy oblIk I audit. – 2001. – № 6. – S. 43-47. [In Ukrainian]

11) Butinets F. F. Buhgalterskiy upravlInskiy oblIk [Tekst] : navch. poslbnik [Management accounting: a Handbook] / F.F. Butinets, L.V. Chizhevskaya, N.V. Gerasimchuk. – Zhitomir : PP Ruta, 2000. – 448 s.[In Ukrainian]

Стаття надійшла до редакції 01 червня 2017 р.

UDC 657.471

Inna Herasymovych,

Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Accounting
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
(54/1, Peremohy Ave., Kyiv, 03680, Ukraine)
E-mail: gerasiminna@yandex.ru

Accounting and analytical support for the financial risks management and reserves of an enterprise

Abstract

Research objective. The study aim is to justify the methodology of accounting and analytical support for management of a modern enterprise, and mechanisms and tools of accounting engineering as an objective need in terms of specific market environment.

Methodology. To achieve this goal, the study offered such new mechanisms and tools for domestic enterprises as enlarged aggregates of mega-accounts,

systems of specific accounting entries, derivative (transformed) balance sheets, systems of valuations at market (fair) value.

Findings. The results ensure the obtaining of everyday information on the financial state of a modern enterprise – not only the current state, but also strategic and hypothetical state including risks and solvency margins.

Value added. For the Ukrainian enterprises, the research value is in grounding a new methodology of the financial condition monitoring for an enterprise that operates in a competitive globalized world economy in order to survive and develop. The new methodology takes into account the current development of market relations in Ukraine and bases on the foreign experience generalization.

Key words: financial activity, business processes, economic situations, accounting engineering, mechanisms and tools of accounting engineering, derivative (transformed) monitoring balance sheets, market net assets, net liabilities, zone of financial condition.

УДК 657.1(477)

Кафка Софія Михайлівна,

канд. екон. наук, доц., завідувач кафедри обліку і аудиту,
Івано-Франківський національний технічний
університет нафти і газу
(76019, Україна, Івано-Франківськ, вул. Карпатська, 15)
E-mail: Kafka@i.ua

ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Анотація

Мета дослідження: аналіз історичного розвитку та сучасного етапу розвитку облікової політики для розв'язання проблем її формування щодо нематеріальних активів підприємства.

Методологія. Для цілей дослідження використано методи аналізу та синтезу, системний підхід – для дослідження процесів розроблення облікової політики підприємства щодо нематеріальних активів, логічний метод і моделювання – з метою систематизації інформаційного забезпечення зазначених процесів.

Отримані результати. Розроблено комплексний підхід до формування облікової політики щодо нематеріальних активів, запропоновано і детально розкрито авторське бачення етапів складання облікової політики даного об'єкта обліку, їх зміст і викладено основні моменти, які доцільно враховувати в процесі формування облікової політики стосовно нематеріальних активів.

Цінність дослідження полягає в тому, що основні положення, викладені у статті містять методичні рекомендації з удосконалення облікової політики підприємств щодо нематеріальних активів, які надають можливість отримувати своєчасну та достовірну інформацію про них для цілей управління.

Ключові слова: облікова політика, бухгалтерський облік, нематеріальні активи, елементи облікової політики, інформаційне забезпечення, експертна комісія.